

**INFORMACIJA O REALIZACIJI
PROGRAMA SUFINANSIRANJA ZAPOŠLJAVANJA 2018
(STANJE NA DAN 30.06.2020.)**

Sarajevo, jula 2020. godine

SADRŽAJ

1. Uvod	3
2. Cilj	3
3. Ciljne grupe	3
4. Korisnici	3
4.1. Poslodavci	3
4.2. Kantonalne/županijske službe za zapošljavanje	4
4.3. Nezaposlene osobe	4
5. Poticajne mjere i osnovni iznosi sufinansiranja zapošljavanja	4
• Zapošljavanje žena 2018	5
• Prilika za sve 2018 - mogućnost produženog sufinansiranja zapošljavanja	5
• Doprinos 500 - 2018	5
• Periodično/sezonsko zapošljavanje 2018	5
• Javni radovi 2018	5
• Tražim poslodavca 2018	6
• Služba u zajedničkim projektima 2018	6
6. Uvećanje osnovnog iznosa sufinansiranja zapošljavanja	6
7. Izmjene i dopune Programa	7
8. Javni poziv	7
9. Pregled realizacije Programa sufinansiranja zapošljavanja 2018 na dan 30.06.2020. godine – osnovni podaci	8
9.1. Stanje realizacije pojedinih mjera po Programu na dan 30.06.2020. godine	9
10. Operativni aspekti realizacije Programa	23
11. Monitoring proveden u okviru Projekta podrške zapošljavanju koji finansira Svjetska banka	24
12. Zaključna zapažanja	27

1. Uvod

U okviru monitoring aktivnosti tj. aktivnosti praćenja realizacije mjera/programa aktivne politike zapošljavanja, u Informaciji o realizaciji Programa sufinansiranja zapošljavanja 2018 sa stanjem na dan 30.06.2020. godine, date su osnovne informacije o programom utvrđenim elementima: cilju, ciljnoj grupi, korisnicima poticaja, vrsti mjera, visini poticaja i načinu realizacije ovog programa. Prezentirani su i podaci (tabelarno i grafički) o broju poslodavaca s kojima su zaključeni ugovori, broju zaposlenih osoba, njihovoj spolnoj strukturi, te visini ugovorenih i isplaćenih sredstava, po mjerama i kantonima.

U izradi ove informacije korišteni su podaci iz baza podataka o realizaciji ovog programa, te podaci iz monitornga provedenog u okviru realizacije Projekta podške zapošljavanju koji finansira Svjetska banka, kao i podaci od rukovodilaca Sektora za aktivne politike zapošljavanja i Jedinice za upravljanje projektima finansiranim iz fondova EU i zajedničkih projekata sa drugim organizacijama i institucijama, prikupljeni kroz kratki upitnik vezan za pripremu ove informacije.

2. Cilj

Program sufinansiranja zapošljavanja 2018 se realizira s ciljem zapošljavanja najmanje 11.000 osoba sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH sa posebnom socijalnom i rodnom osjetljivošću, radi njihovog zapošljavanja, sprečavanja dugotrajne nezaposlenosti, očuvanja i unapređenja radnih sposobnosti, te stvaranja uvjeta za jačanje konkurentnosti mladih osoba bez radnog iskustva kroz osposobljavanje za rad u struci i sticanje prvog radnog iskustva.

3. Ciljne grupe

Programom se kroz različite mjere obuhvataju sljedeće kategorije nezaposlenih osoba:

- mladi dobi do 30 godina,
- žene,
- teže zapošljive i posebne kategorije nezaposlenih osoba.

4. Korisnici

4.1. Poslodavci

Korisnici Programa su poslodavci registrirani u Federaciji BiH koji redovno izmiruju obaveze po osnovu poreza i doprinosa, te oni koji imaju potpisan sporazum sa Poreznom upravom Federacije BiH o izmirenju duga po osnovu doprinosa, kao i oni na koje se odnosi Zakon o finansijskoj konsolidaciji.

U Programu ne mogu učestvovati:

- poslodavci koji su koristili kreditna ili bespovratna sredstva iz poticajnih mjera Zavoda/Službe a nisu ispoštovali obaveze u skladu sa zaključenim ugovorima, odnosno nisu zaposlili predviđen broj radnika i ne vraćaju redovno dobivena sredstva,
- poslodavci koji ne izmiruju redovno obaveze po osnovu poreza i doprinosa, ili koji nemaju potpisan sporazum sa Poreznom upravom Federacije BiH o izmirenju duga po osnovu doprinosa,
- poslodavci evidentirani u Registru novčanih kazni zbog duga neplaćenih novčanih kazni i troškova postupka, jer sa zaposlenikom nisu zaključili ugovor o radu (rad na crno).

Po svakoj objavi Javnog poziva - najmanje tri (3) - poslodavcu se može odobriti sufinansiranje zapošljavanja, ukupno po svim mjerama, najviše po 20 osoba sa evidencije nezaposlenih po kantonu/ županiji.

Poslodavcu se ne sufinansira zapošljavanje osoba koje je već zapošljavao, ne koristeći sredstva iz poticajnih mjera Zavoda/Službe, a kojima je prestao radni odnos kod tog poslodavca u posljednjih 12 mjeseci prije dana podnošenja prijave na određeni Javni poziv (izuzev mjere: „Javni radovi 2018“).

Također, poslodavcu se ne sufinansira zapošljavanje osoba koje je zapošljavao koristeći sredstva iz poticajnih mjera Zavoda/Službe, a kojima je prestao radni odnos kod tog poslodavca u posljednja 24 mjeseca prije dana podnošenja prijave na određeni Javni poziv (izuzev mjere: „Javni radovi 2018“).

Poslodavcu se ne sufinansira zapošljavanje osoba po mjeri „Periodično/sezonsko zapošljavanje 2018“ koje je već zapošljavao, koristeći ili ne koristeći sredstva iz poticajnih mjera Zavoda/Službe, a kojima je prestao radni odnos kod tog poslodavca u posljednja četiri (4) mjeseca prije dana podnošenja prijave na određeni Javni poziv.

Korisnici mjera „Prilika za sve 2018 - mogućnost produženog sufinansiranja zapošljavanja“ i „Doprinos 500 - 2018“ su poslodavci iz realnog/privatnog sektora.

Korisnici mjere „Javni radovi 2018“ su poslodavci registrirani u Federaciji BiH, i to: javna preduzeća, jedinice lokalne samouprave, federalne, kantonalne i općinske institucije/ustanove koje djeluju u oblasti socijalne zaštite, obrazovanja, kulture, komunalne privrede, ekologije i turizma, kao i nevladine organizacije koje sarađuju sa pomenutim institucijama/ustanovama ili rade na programima/projektima podržanim od drugih donatora.

Poslodavcu se ne sufinansira zapošljavanje osoba, tj. neće se zaključiti ili će se raskinuti ugovor o sufinansiranju zapošljavanja u slučaju ukoliko se utvrdi namjera zloupotrebe ciljeva i drugih odredbi ovog programa.

4.2. Kantonalne/županijske službe za zapošljavanje

Korisnici Programa po mjeri „Služba u zajedničkim projektima 2018“ su kantonalne/ županijske službe za zapošljavanje, koje sa poslodavcima i drugim organizacijama i institucijama kreiraju partnerstvo za zapošljavanje i obuku na kantonalnom/županijskom, odnosno općinskom nivou.

4.3. Nezaposlene osobe

Korisnici Programa su nezaposlene osobe definirane ciljnim grupama i prijavljene na evidenciju službi za zapošljavanje u Federaciji BiH prije dana podnošenja prijave poslodavca na Javni poziv, odnosno za mjeru „Tražim poslodavca“ prije dana preuzimanja Obrasca za traženje poslodavca TP.

5. Poticajne mjere i osnovni iznosi sufinansiranja zapošljavanja

Programom su predviđene sljedeće mjere:

- ***Prvo radno iskustvo 2018***

Ova mjera namijenjena je mladim nezaposlenim osobama dobi do 30 godina SSS uz sufinansiranje zapošljavanja u trajanju od šest mjeseci uz mjesečni iznos od 330 KM i VSS uz sufinansiranje zapošljavanja u trajanju od 12 mjeseci uz mjesečni iznos od 360 KM).

Cilj ove mjere je da se što većem broju mladih osoba omogući osposobljavanje za rad u struci i sticanje prvog radnog iskustva u zvanju za koje su se školovale, te na taj način poboljša njihova konkurentnost i integracija na tržištu rada.

- ***Zapošljavanje žena 2018***

Mjera podrazumijeva zapošljavanje nezaposlenih žena, bez obzira na stepen obrazovanja, radno iskustvo i dob, na period od šest (6) mjeseci uz mjesečni iznos sufinansiranja od 390 KM i zapošljavanje nezaposlenih žena više (VI stepen) i visoke stručne spreme (VII stepen), bez obzira radno iskustvo i dob, na period od 12 mjeseci uz mjesečni iznos sufinansiranja zapošljavanja od 390 KM.

Cilj ove mjere je da se nezaposlenim ženama olakša integracija na tržištu rada i spriječi dugotrajna nezaposlenost., te doprinese povećanju stope zaposlenosti žena.

- ***Prilika za sve 2018 - mogućnost produženog sufinansiranja zapošljavanja***

Mjera podrazumijeva zapošljavanje nezaposlenih osoba bez obzira na radno iskustvo, spol, dob i stepen obrazovanja, i to u trajanju od šest (6) mjeseci uz mjesečni iznos sufinansiranja zapošljavanja od 330 KM za protekli mjesec, te u trajanju od 12 mjeseci, uz podršku poslodavcu refundiranjem ½ subvencije nakon šestog (6). do 12.-tog mjeseca perioda sufinansiranja na način da se iznos od 330 KM isplaćuje za protekli mjesec u trajanju od prvih šest (6) mjeseci i iznos od 165 KM za protekli mjesec u trajanju od narednih šest (6) mjeseci u okviru produženog sufinansiranja (6+6), i to isključivo kod poslodavaca u privatnom sektoru.

Cilj ove mjere je da se nezaposlenim osobama olakša integracija na tržištu rada i spriječi dugotrajna nezaposlenost uz mogućnost pružanja podrške poslodavcu u obliku produženog sufinansiranja zapošljavanja.

- ***Doprinos 500 - 2018***

Mjera podrazumijeva sufinansiranje zapošljavanje nezaposlenih osoba, bez obzira na radno iskustvo, dob i stepen obrazovanja na period od šest (6) mjeseci. Zavod poslodavcu mjesečno isplaćuje/refundira iznos od 500 KM isključivo za obavezne doprinose za protekli mjesec u trajanju od šest (6) mjeseci.

Cilj ove mjere je da se nezaposlenim osobama olakša integracija na tržištu rada i spriječi dugotrajna nezaposlenost uz poticanje poslodavaca za osiguravanje više plaće nezaposlenoj osobi/radniku, a koja podrazumijeva podršku poslodavcu isključivo u privatnom sektoru kroz refundiranje iznosa uplaćenih obaveznih doprinosa u visini od 500 KM.

- ***Periodično/sezonsko zapošljavanje 2018***

Mjera podrazumijeva sufinansiranje zapošljavanje nezaposlenih osoba, bez obzira na radno iskustvo, dob i stepen obrazovanja uz zasnivanje radnog odnosa na period do šest (6) mjeseci. Zavod poslodavcu mjesečno isplaćuje/refundira iznos od 330 KM za protekli mjesec u trajanju do šest (6) mjeseci.

Cilj ove mjere je da se nezaposlenim osobama olakša integracija na tržištu rada i spriječi dugotrajna nezaposlenost, te da se poslodavcima osigura radna snaga u skladu sa njihovim potrebama.

- ***Javni radovi 2018***

Mjera podrazumijeva zapošljavanje nezaposlenih osoba, bez obzira na radno iskustvo, dob i stepen obrazovanja, uz zasnivanje radnog odnosa na period do tri (3) mjeseca i sufinansiranje zapošljavanja u kroz isplatu/refundaciju iznosa od 390 KM za protekli mjesec.

Cilj ove mjere je da se obezbijedi zapošljavanje/radno angažiranje nezaposlenih osoba sa evidencije nezaposlenih sa područja Federacije BiH, radi ublažavanja socijalnih posljedica nezaposlenosti, motivacije za traženje posla, te integracije na tržište rada kroz vremenski ograničeni radni angažman i društveno koristan rad (npr. zaštita i očuvanje okoliša,

sanacija divljih deponija, uređenje cesta, otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda, socijalna zaštita, pomoć starima i nemoćnim osobama, zaštita kulturnih spomenika, obrazovni programi i dr.).

- **Tražim poslodavca 2018**

Mjera podrazumijeva zapošljavanje nezaposlenih osoba, bez obzira na radno iskustvo, dob i stepen obrazovanja, uz zasnivanje radnog odnosa na period od šest (6) mjeseci ili period od 12 mjeseci, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih osoba prije dana preuzimanja *Obrasca za traženje poslodavca TP*, na način da Zavod poslodavcu mjesečno isplaćuje/refundira: iznos od 400 KM za protekli mjesec u trajanju od šest (6) mjeseci ili iznos od 400 KM za protekli mjesec u trajanju od prvih šest (6) mjeseci i iznos od 200 KM za protekli mjesec u trajanju od narednih šest (6) mjeseci u okviru produženog sufinansiranja (6+6).

Cilj ove mjere, koja je fokusirana na nezaposlene osobe, da se nezaposlenim osobama olakša integracija na tržištu rada i spriječi dugotrajna nezaposlenost, te da se pojača njihova motivacija i aktivnost u traženju posla, uz pomoć *Obrasca za traženje poslodavca TP*, čije je trajanje ograničeno do 60 dana od dana preuzimanja sa portala: www.fzzz.ba.

- **Služba u zajedničkim projektima 2018**

Zapošljavanje i obuka za povećanje kompetencija i sticanje dodatnih znanja i vještina osoba, bez obzira na radno iskustvo, spol, dob i stepen obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih osoba, kroz partnerstvo Službe sa poslodavcem i drugim organizacijama i institucijama. Mjesečni iznos sufinansiranja zapošljavanja po ovim projektima po osobi ne može biti veći od 500 KM, a mjesečni iznos sufinansiranja obuke iz sredstava Zavoda/Službe za povećanje kompetencija i sticanje dodatnih znanja i vještina nezaposlenih osoba, bez obaveze zapošljavanja, ne može biti veći od 150 KM po osobi.

Period sufinansiranja zapošljavanja može trajati najviše 12 mjeseci, a period sufinansiranja obuke može trajati najviše tri (3) mjeseca.

Cilj ove mjere je podrška razvoju partnerstava Službe sa poslodavcima i drugim organizacijama i institucijama, kroz sufinansiranje zapošljavanja, obuke za povećanje kompetencija i sticanje dodatnih znanja i vještina, obrazovanja odraslih, cjeloživotnog učenja i dr. Svako uspostavljeno partnerstvo je predmet odgovarajućeg sporazuma kojim se određuju obim, vrsta i način implementiranja istog, a na koji Zavod daje saglasnost.

6. Uvećanje osnovnog iznosa sufinansiranja zapošljavanja

Programom je predviđeno sufinansiranje dijela troškova obaveznih doprinosa i/ili dijela neto plaće, u zavisnosti od pojedinačne mjere.

Osnovni iznos sufinansiranja u svim mjerama se bez kumulativnog zbrajanja povećava za 10% za sljedeće kategorije nezaposlenih osoba: osobe sa invaliditetom, kao i radno sposobne osobe sa lakom i umjerenom retardacijom; članovi šehidskih porodica ili porodica poginulih branitelja; nezaposleni demobilisani branitelji; djeca nezaposlenih demobilisanih branitelja; djeca i supružnici osoba s invaliditetom od 60% i više; članovi domaćinstva u kojem ni jedan član nije zaposlen; Romi; samohrani roditelji, staratelji i hranitelji i njihove djece; roditelji djeteta sa posebnim potrebama i roditelji teško bolesne djece; žrtve nasilja: civilne žrtve rata, žrtve nasilja u porodici i dr.; liječeni ovisnici (dokaz - uvjerenje specijalizirane medicinske ustanove, uvjerenje komune); bivši štíćenici doma za nezbrinutu djecu (dokaz - uvjerenje doma za nezbrinutu djecu, uvjerenje centra za socijalni rad).

7. Izmjene i dopune Programa

Upravni odbor Federalnog zavoda za zapošljavanje je na sjednici održanoj 09.10.2018. godine usvojio Izmjene i dopune Programa sufinansiranja zapošljavanja 2018 (Odluku broj 01/1-49-12888/18) i na sjednici održanoj 29.11.2018. godine (Odluku broj 01/1-49-15564/18) kojima su izmjenjeni iznosi planiranih sredstava za određene mjere.

8. Javni poziv

Prvi javni poziv je objavljen 27.2.2018. a drugi javni poziv je objavljen 15.5.2018. godine (uz produžavanje javnih poziva usljed raspoloživosti sredstava nakon odustajanja određenih prijavljenih poslodavaca od realizacije Programa po pojedinim kantonima).

9. Pregled realizacije Programa sufinansiranja zapošljavanja 2018 na dan 30.06.2020. godine – osnovni podaci

Za realizaciju mjerâ **Prvo radno iskustvo 2018, Prilika za sve 2018, Periodično zapošljavanje 2018, Doprinos 500 2018 i Javni radovi 2018** planirana su sredstva u iznosu od 26.000.000, a nakon izmjena Programa 26.715.776 KM:

- ugovorena su sredstva u iznosu od 20.096.855,51 KM ili 75% u odnosu na planirani iznos
- isplaćena su sredstva u iznosu od 18.778.614,21 KM ili 70% sredstava od planiranog ili 93% od ugovorenog iznosa
- potpisano je 3.966 ugovora s poslodavcima
- zaposleno je 8.910 osoba (u najvećem omjeru – 65% u okviru mjere Prilika za sve 2018) i to 61% muškaraca, a 39% žena.

Za realizaciju mjere **Zapošljavanje žena 2018** Programom su planirana sredstva u iznosu 5.000.000 KM, a nakon izmjena Programa 5.200.000 KM:

- ugovorena su sredstva u iznosu od 4.035.166,99 KM ili 76% ili 78% od planiranog
- isplaćena su sredstva u iznosu od 3.877.645,99 KM ili 75% od planiranog ili 96% od ugovorenog
- zaključeno je 879 ugovora s poslodavcima
- zaposleno je 1.474 osoba.

Za realizaciju mjere **Tražim poslodavca 2018** Programom su planirana sredstva u iznosu 3.000.000 KM, a nakon izmjena Programa 3.540.338 KM:

- ugovorena su sredstva u iznosu od 1.432.931,02 KM ili 40% ili 41% od planiranog
- isplaćeno je 1.399.438,41 KM ili 39% od planiranog iznosa ili 98% od ugovorenog
- zaključeno je 405 ugovora s poslodavcima
- zaposleno je 470 osoba, i to 52% muškaraca, a 48% žena..

Za realizaciju mjere **Služba u zajedničkim projektima 2018**, nakon izmjena i dopuna Programa planirana su sredstva u iznosu 3.583.884 KM:

- ugovorena su sredstva u iznosu od 3.139.401,00 KM ili 88% od planiranog
- isplaćena su sredstva u iznosu 3.028.749,39 KM ili 96% od ugovorenog
- zaključeni su sporazumi sa službama za zapošljavanje za realizaciju 43 projekta
- 24 projekta su bila isključivo za zapošljavanje 358 osoba, 4 projekta su bila isključivo za obuku 195 osoba i 15 projekata je realizovano za obuku i zapošljavanje 659 osoba

Ukupno po svim mjerama:

- **planirana su sredstva u iznosu od 39.040.000 KM**
- **ugovorena su sredstva u iznosu od 28.704.354,52 KM ili 74% od planiranog**
- **isplaćena su sredstva u iznosu 27.084.448,00 KM ili 94% od ugovorenog**
- **zaposleno je 11.508 osobe ili 4,50% više od planiranih 11.000.**

Realizacija Programa sufinansiranja zapošljavanja 2018 je u završnoj fazi te je potrebno u koordinaciji sa kantonalnim službama za zapošljavanje završiti realizaciju i ažurirati stanje preostalih obaveza, nakon čega bi se pristupilo stvaranju pretpostavki za izradu izvještaja o ukupnoj relizaciji i učincima pojedinih mjera iz ovoga programa.

9.1. Stanje realizacije pojedinih mjera po Programu na dan 30.06.2020. godine

Tabela 1: Pregled realizacije pojedinačnih mjera po planiranim, ugovorenim i isplaćenim sredstvima i broju zaposlenih osoba

Naziv mjere	Ukupno planirano sredstava u KM	Izmjenjeni planirani iznos sredstava u KM	Ugovoreno sredstava u KM	%	Isplaćeno sredstava u KM	Isplaćeno od ugovorenog	Ostatak za isplatu u KM	Broj planiranih osoba	Broj zaposlenih osoba po mjerama	Broj zaposlenih osoba ukupno
Prvo radno iskustvo 2018	26.000.000	26.715.776	3.396.521,00	75%	3.129.839,00	92%	266.682,00	11.000	970	11.508
Prilika za sve 2018			12.961.963,10		12.275.977,80	95%	685.985,30		5.841	
Periodično zapošljavanje 2018			3.241.032,41		2.901.968,41	90%	339.064,00		1.839	
Doprinos 500 2018			287.766,00		264.766,00	92%	23.000,00		101	
Javni radovi 2018			209.573,00		206.063,00	98%	3.510,00		159	
Zapošljavanje žena 2018	5.000.000	5.200.001	4.035.166,99	76%	3.877.645,99	96%	157.521,00		1.474	
Tražim poslodavaca 2018	3.000.000	3.540.338	1.432.931,02	41%	1.399.438,41	98%	33.492,61		470	
Služba u zajedničkim projektima 2018	6.000.000	3.583.884	3.139.401,00	88%	3.028.749,39	96%	110.652,50		654	
UKUPNO	40.000.000	39.040.000	28.704.354,52	74%	27.084.448,00	94%	1.619.906,52		11.508	

Grafikon 1: Prikaz broja zaposlenih po svim mjerama Programa sufinansiranja zapošljavanja 2018

Grafikon 2: Prikaz ugovorenih sredstava po svim mjerama Programa sufinansiranja zapošljavanja 2018

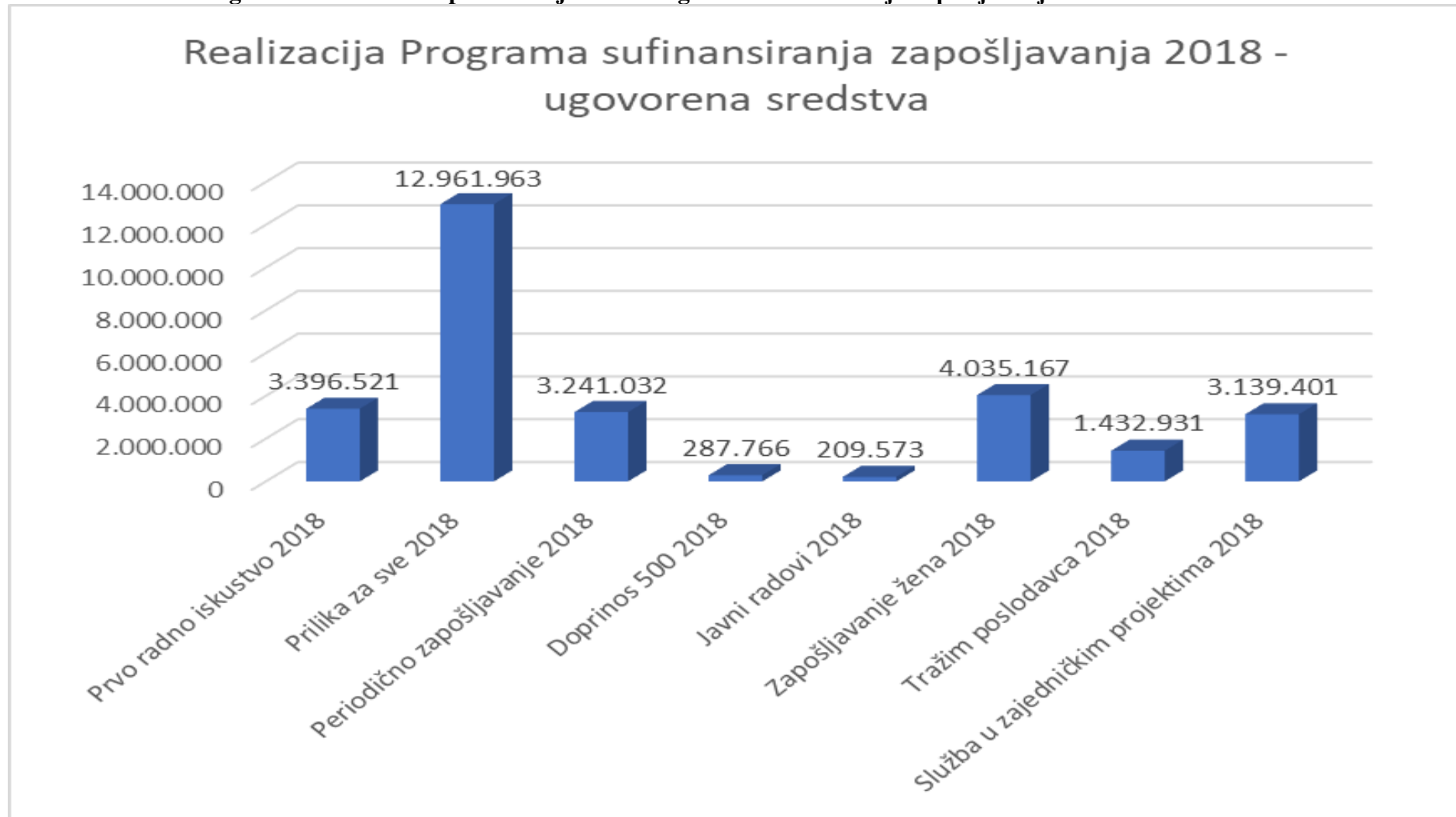

Tabela 2: Pregled realizacije mjera Prvo radno iskustvo 2018, Prilika za sve 2018, Periodično zapošljavanje 2018, Doprinos 500 2018 i Javni radovi 2018 po kantonima, planiranim, ugovorenim i isplaćenim sredstvima, broju ugovora i broj zaposlenih osoba

Služba	Naziv mjere	Planirano	Planirano nakon izmjena Programa	Ugovoreno po mjerama	Ugovoreno po kantonu	Plaćeno po mjerama	Plaćeno po kantonu	Ostatak za isplatu	Broj ugovora	Broj zaoslenih	M	Ž
USK	<i>Prvo radno iskustvo 2018</i>	2.930.802	2.930.802	161.280,00	2.151.055,56	114.450,00	1.853.293,06	297.762,50	33	49	25	24
	<i>Prilika za sve 2018</i>			1.536.546,00		1.307.773,50			329	612	411	201
	<i>Periodično zapošljavanje 2018</i>			388.742,56		371.582,56			103	241	155	86
	<i>Doprinos 500-2018</i>			51.500,00		46.500,00			7	20	9	11
	<i>Javni radovi 2018</i>			12.987,00		12.987,00			6	11	10	1
PK	<i>Prvo radno iskustvo 2018</i>	1.033.146	1.033.146	71.670,00	592.782,00	68.790,00	589.902,00	2.880,00	14	21	8	13
	<i>Prilika za sve 2018</i>			439.321,00		439.321,00			120	187	109	78
	<i>Periodično zapošljavanje 2018</i>			58.091,00		58.091,00			24	32	16	16
	<i>Doprinos 500-2018</i>			12.000,00		12.000,00			3	5	4	1
	<i>Javni radovi 2018</i>			11.700,00		11.700,00			5	7	6	1
TK	<i>Prvo radno iskustvo 2018</i>	5.164.771	5.676.641	480.826,00	4.574.827,00	476.506,00	4.282.543,50	292.283,50	103	163	101	62
	<i>Prilika za sve 2018</i>			3.091.078,00		3.034.598,50			586	1473	909	564
	<i>Periodično zapošljavanje 2018</i>			936.816,00		705.332,00			170	536	354	182
	<i>Doprinos 500-2018</i>			24.000,00		24.000,00			8	8	6	2
	<i>Javni radovi 2018</i>			42.107,00		42.107,00			10	32	25	7
ZDK	<i>Prvo radno iskustvo 2018</i>	3.996.418	4.096.418	432.326,00	3.317.066,40	432.326,00	3.294.695,60	22.370,80	90	127	68	59

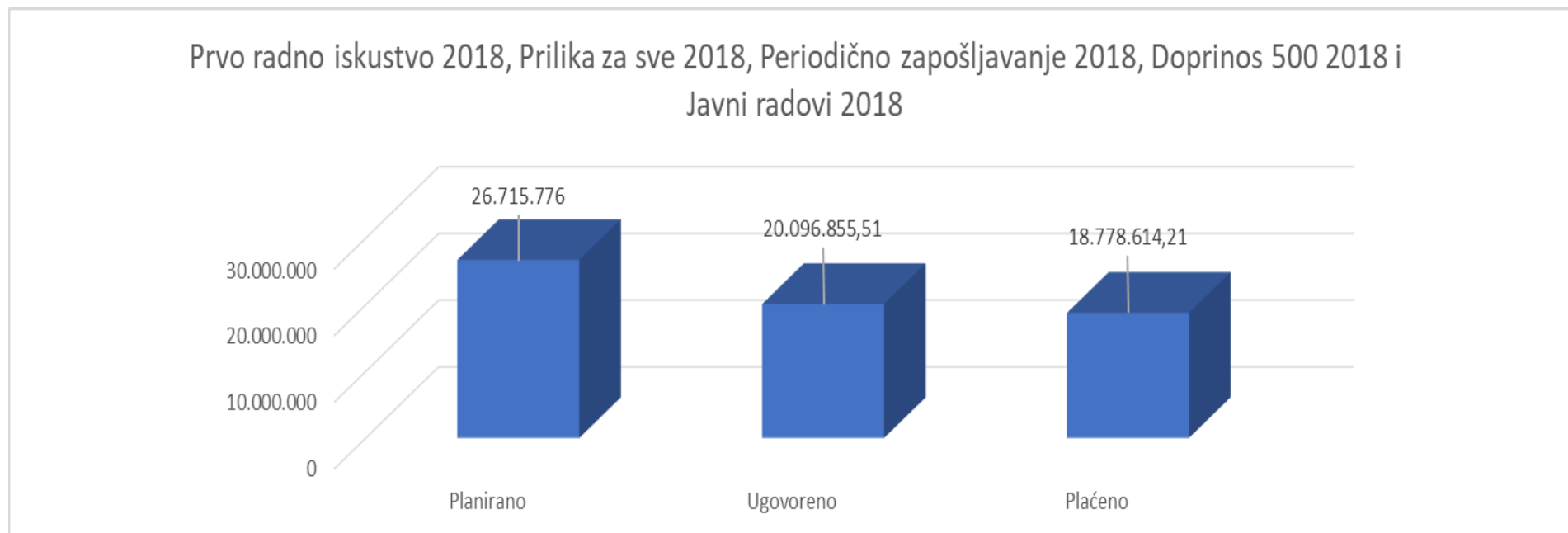
**INFORMACIJA O REALIZACIJI PROGRAMA SUFINANSIRANJA
ZAPOŠLJAVANJA 2018 (stanje na dana 30.06.2020.)**

	<i>Prilika za sve 2018</i>			2.321.059,40		2.299.688,60			423	1097	663	434
	<i>Periodično zapošljavanje 2018</i>			467.929,00		467.929,00			131	258	188	70
	<i>Doprinos 500-2018</i>			38.266,00		37.266,00			8	14	13	1
	<i>Javni radovi 2018</i>			57.486,00		57.486,00			9	39	39	0
BPK	<i>Prvo radno iskustvo 2018</i>	950.342	950.342	66.655,00	731.426,00	66.655,00	729.341,50	2.084,50	16	18	11	7
	<i>Prilika za sve 2018</i>			424.951,00		424.186,50			104	200	128	72
	<i>Periodično zapošljavanje 2018</i>			221.496,00		220.176,00			45	120	67	53
	<i>Doprinos 500-2018</i>			6.000,00		6.000,00			2	2	2	0
	<i>Javni radovi 2018</i>			12.324,00		12.324,00			6	11	9	2
SBK	<i>Prvo radno iskustvo 2018</i>	2.695.195	2.695.195	120.520,00	2.091.730,50	110.740,00	2.020.982,00	70.445,00	26	47	28	19
	<i>Prilika za sve 2018</i>			1.486.485,00		1.452.220,00			248	735	479	256
	<i>Periodično zapošljavanje 2018</i>			457.602,00		431.202,00			76	265	204	61
	<i>Doprinos 500-2018</i>			12.000,00		12.000,00			4	4	2	2
	<i>Javni radovi 2018</i>			14.820,00		14.820,00			2	13	11	2
HNK	<i>Prvo radno iskustvo 2018</i>	2.454.956	2.454.956	802.032,00	1.918.728,45	725.352,00	1.814.133,45	104.595,00	52	204	85	119
	<i>Prilika za sve 2018</i>			870.772,60		845.857,60			135	361	243	117
	<i>Periodično zapošljavanje 2018</i>			166.903,85		166.903,85			50	89	66	23
	<i>Doprinos 500-2018</i>			72.000,00		69.000,00			11	24	13	11
	<i>Javni radovi 2018</i>			7.020,00		7.020,00			1	6	6	0
ZHK	<i>Prvo radno iskustvo 2018</i>	1.347.340	1.347.340	420.876,00	1.034.661,50	336.036,00	914.203,50	120.458,00	50	109	31	78
	<i>Prilika za sve 2018</i>			488.262,50		456.274,50			126	187	108	79
	<i>Periodično zapošljavanje 2018</i>			116.523,00		112.893,00			48	61	28	33
	<i>Doprinos 500-2018</i>			9.000,00		9.000,00			3	3	3	0

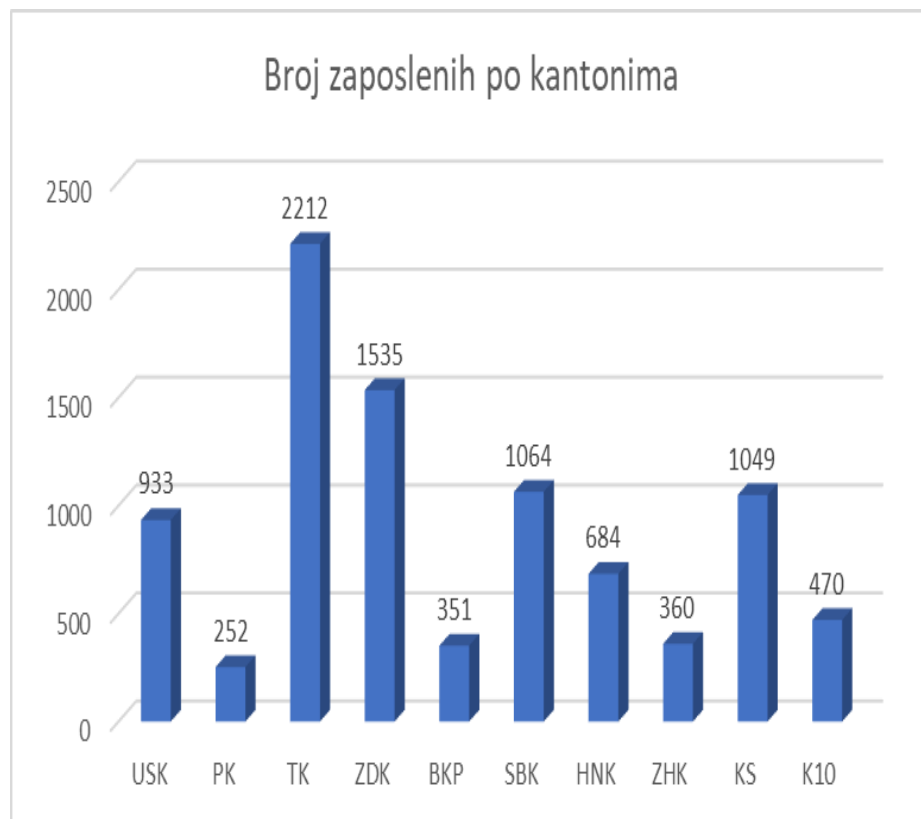
**INFORMACIJA O REALIZACIJI PROGRAMA SUFINANSIRANJA
ZAPOŠLJAVANJA 2018 (stanje na dana 30.06.2020.)**

	<i>Javni radovi 2018</i>			0,00		0,00			0	0	0	0
KS	<i>Prvo radno iskustvo 2018</i>	4.231.869	4.231.869	659.796,00	2.638.862,10	620.244,00	2.255.385,10	383.477,00	126	183	68	115
	<i>Prilika za sve 2018</i>			1.628.831,10		1.349.486,10			342	677	343	334
	<i>Periodično zapošljavanje 2018</i>			260.106,00		201.036,00			66	136	81	55
	<i>Doprinos 500-2018</i>			39.000,00		37.000,00			12	13	9	4
	<i>Javni radovi 2018</i>			51.129,00		47.619,00			5	40	39	1
K10	<i>Prvo radno iskustvo 2018</i>	1.195.161	1.299.067	180.540,00	1.046.019,50	178.740,00	1.024.134,50	21.885,00	24	49	23	26
	<i>Prilika za sve 2018</i>			674.656,50		666.571,50			160	312	191	121
	<i>Periodično zapošljavanje 2018</i>			166.823,00		166.823,00			38	101	59	42
	<i>Doprinos 500-2018</i>			24.000,00		12.000,00			6	8	3	5
	<i>Javni radovi 2018</i>			0,00		0,00			0	0	0	0
FBIH	<i>Prvo radno iskustvo 2018</i>	26.000.000	26.715.776	3.396.521,00	20.096.855,51	3.129.839,00	18.778.614,21	1.318.241,30	534	970	448	522
	<i>Prilika za sve 2018</i>			12.961.963,10		12.275.977,80			2.573	5.841	3.584	2.256
	<i>Periodično zapošljavanje 2018</i>			3.241.032,41		2.901.968,41			751	1.839	1.218	621
	<i>Doprinos 500-2018</i>			287.766		264.766,00			64	101	64	37
	<i>Javni radovi 2018</i>			209.573		206.063,00			44	159	145	14
	UKUPNO	26.000.000	26.715.776	20.096.855,51	20.096.855,51	18.778.614,21	18.778.614,21	1.318.241,30	3.966	8.910	5.459	3.451
				75%		93%			100%	61%	39%	

Grafikon 3: Planirana ugovorena i isplaćena sredstva za mjere: Prvo radno iskustvo 2018, Prilika za sve 2018, Periodično zapošljavanje 2018, Doprinos 500 2018 i Javni radovi 2018

Grafikon 4: Broj zaposlenih po kantonima za mjere Prvo radno iskustvo 2018, Prilika za sve 2018, Periodično zapošljavanje 2018, Doprinos 500 2018 i Javni radovi 2018

Grafikon 5: Ugovorena sredstva po kantonima za mjere: Prvo radno iskustvo 2018, Prilika za sve 2018, Periodično zapošljavanje 2018, Doprinos 500 2018 i Javni radovi 2018

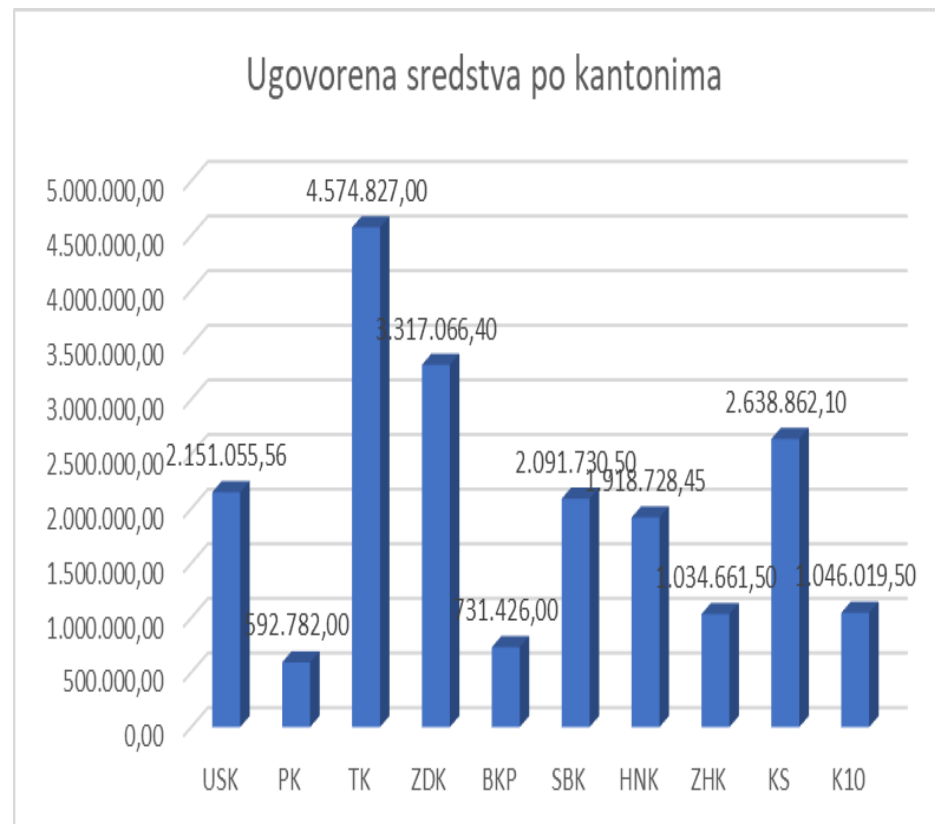
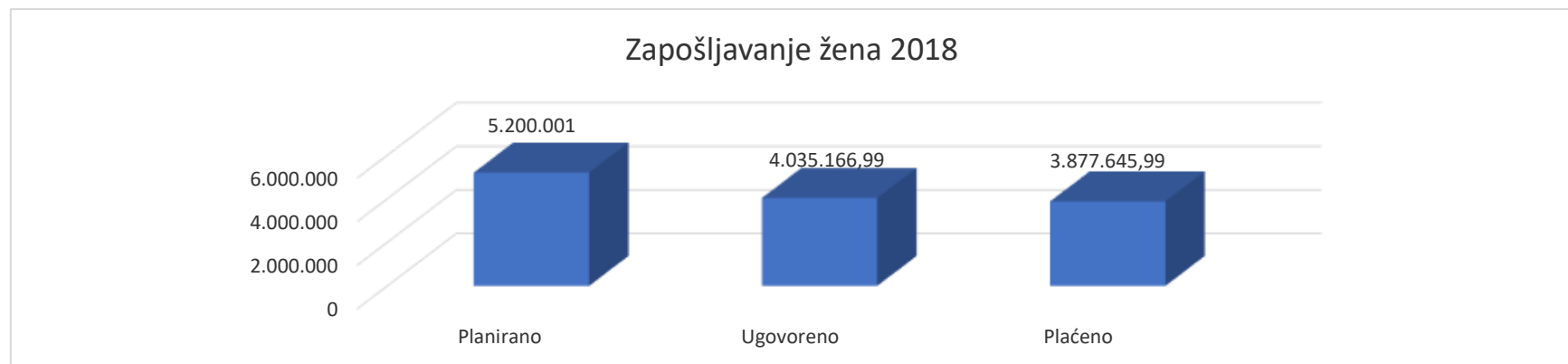

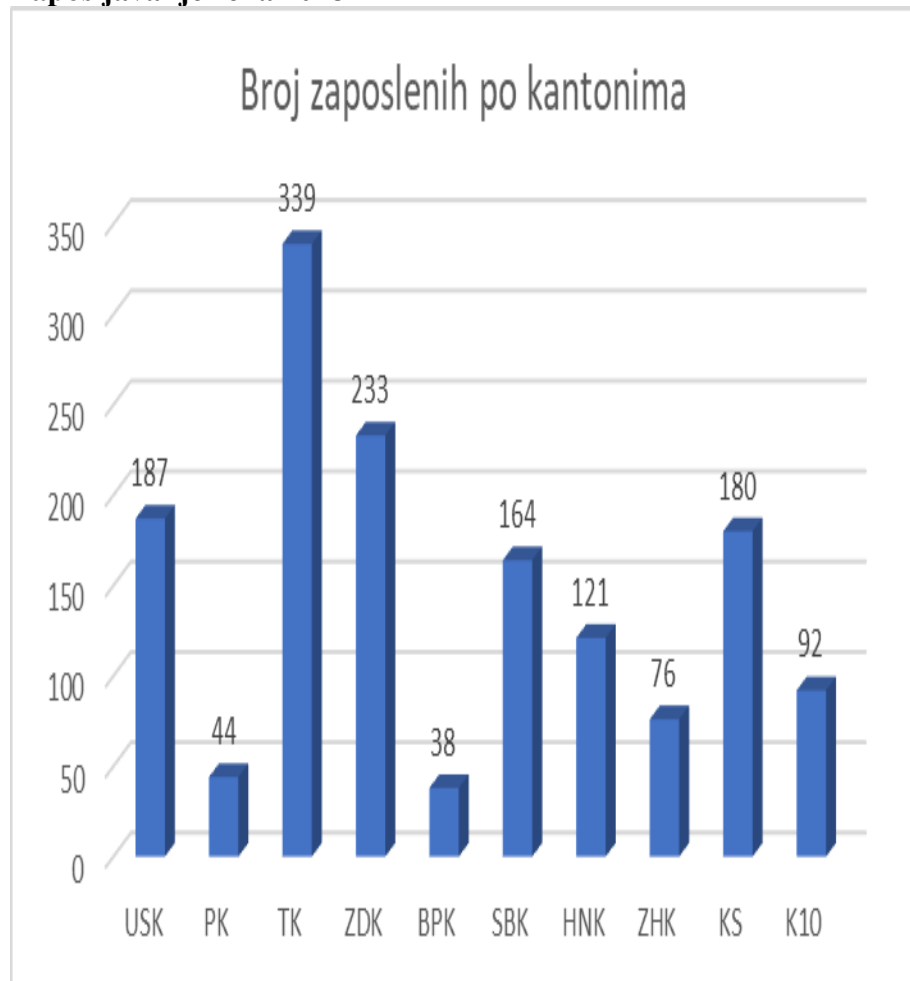
Tabela 3: Pregled realizacije mjere Zapošljavanje žena 2018 po kantonima, planiranim, ugovorenim i isplaćenim sredstvima, broju ugovora i broj zaposlenih osoba

Služba	Naziv mjere	Planirano	Planirano-izmjene Programa	Ugovoreno	Plaćeno	Ostatak za isplatu	Broj ugovora	Broj zaposlenih	M	Ž
USK	Zapošljavanje žena 2018	563.616	563.616,00	427.700,00	371.930,00	55.770,00	78	187	0	187
PK		198.682	198.682,00	100.815,00	100.815,00	0,00	16	44	0	44
TK		993.225	1.093.225,00	914.056,00	907.036,00	7.020,00	204	339	0	339
ZDK		768.542	818.542,00	626.067,00	622.167,00	3.900,00	162	233	0	233
BPK		182.758	182.758,00	122.148,00	121.758,00	390,00	26	38	0	38
SBK		518.307	518.307,00	375.778,00	363.688,00	12.090,00	86	164	0	164
HNK		472.102	472.107,00	444.743,79	442.403,79	2.340,00	72	121	0	121
ZHK		259.104	259.104,00	235.526,20	228.961,20	6.565,00	64	76	0	76
KS		813.821	813.821,00	562.380,00	492.934,00	69.446,00	120	180	0	180
K10		229.839	279.839,00	225.953,00	225.953,00	0,00	51	92	0	92
UKUPNO		5.000.000,00	5.200.001,00	4.035.166,99	3.877.645,99	157.521,00	879	1.474	0	1.474
%					78%	96%			100%	

Grafikon 6: Planirana ugovorena i isplaćena sredstva za mjeru Zapošljavanje žena 2018

**Grafikon 7: Broj zaposlenih po kantonima za mjeru
Zapošljavanje žena 2018**

**Grafikon 8: Ugovorena sredstva po kantonima za mjeru
Zapošljavanje žena 2018**

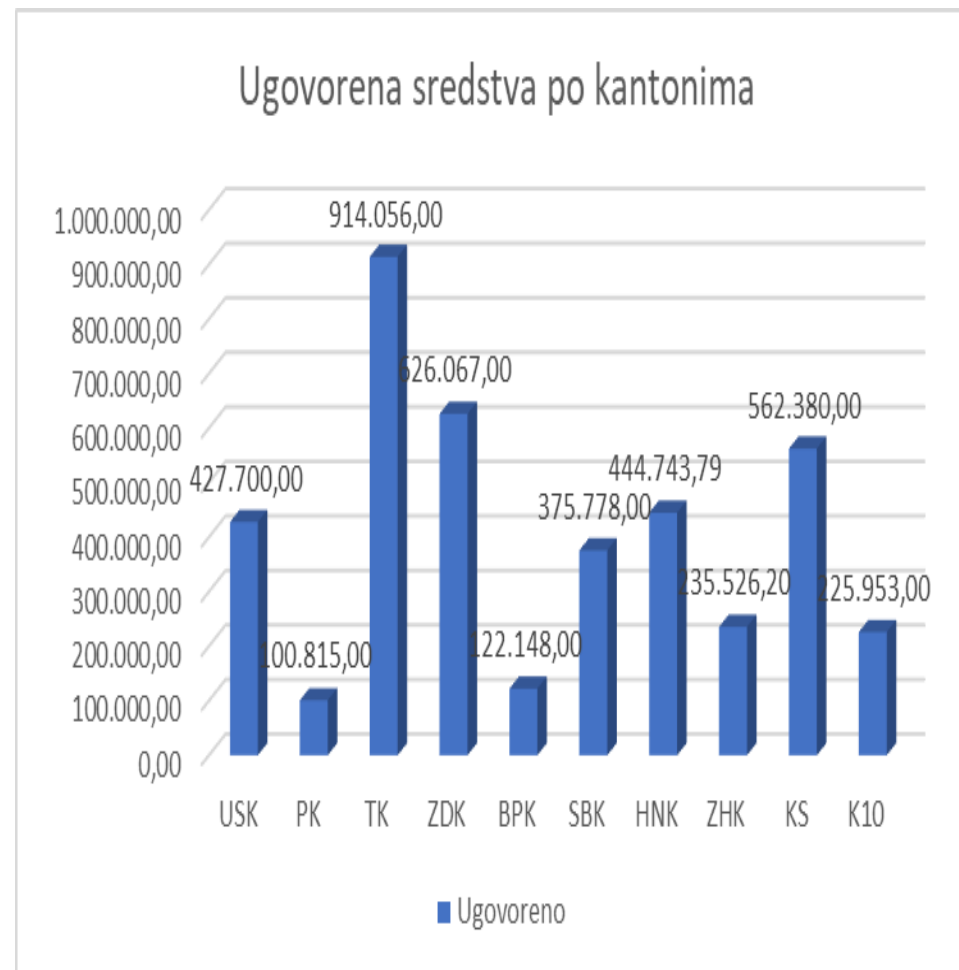

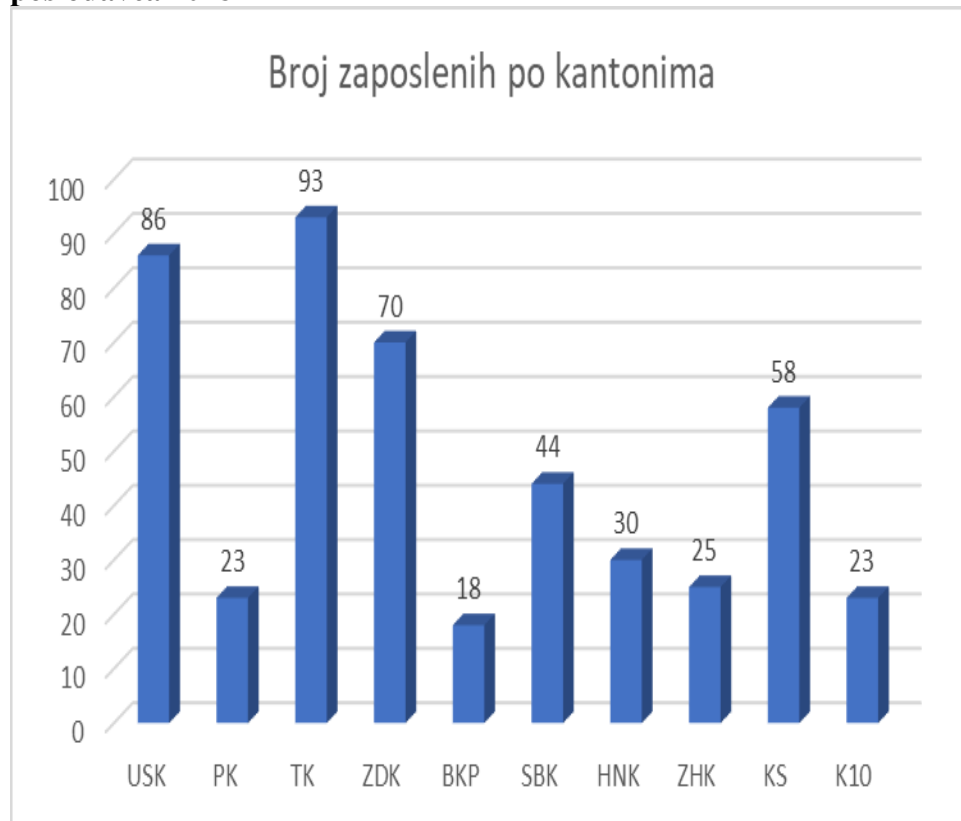
Tabela 4: Pregled realizacije mjere Tražim poslodavca 2018 po kantonima, planiranim, ugovorenim i isplaćenim sredstvima, broju ugovora i broj zaposlenih osoba

Služba	Naziv mjere	Planirano	Planirano-izmjene Programa	Ugovoreno	Plaćeno	Ostatak za isplatu	Broj ugovora	Broj zaposlenih	M	Ž	
USK	Tražim poslodavca 2018	338.169,00	678.508,00	249.625,60	249.625,60	0,00	72	86	50	36	
PK		119.209,00	119.209,00	69.793,33	69.793,33	0,00	16	23	14	9	
TK		595.935,00	695.935,00	277.850,66	272.050,66	5.800,00	79	93	48	45	
ZDK		461.125,00	511.125,00	217.663,00	216.437,00	1.226,00	64	70	40	30	
BKP		109.655,00	109.655,00	49.000,00	49.000,00	0,00	17	18	8	10	
SBK		310.984,00	310.984,00	127.012,60	125.012,60	2.000,00	41	44	29	15	
HNK		283.264,00	283.264,00	99.073,03	97.406,42	1.666,61	29	30	15	15	
ZHK		155.463,00	155.462,00	85.140,00	82.340,00	2.800,00	25	25	6	19	
KS		488.293,00	488.293,00	185.059,80	165.059,80	20.000,00	39	58	18	40	
K10		137.903,00	187.903,00	72.713,00	72.713,00	0,00	23	23	15	8	
UKUPNO		3.000.000,00	3.540.338,00	1.432.931,02	1.399.438,41	33.492,61	405	470	243	227	
%					41%	98%			100%	52%	48%

Grafikon 9: Planirana ugovorena i isplaćena sredstva za mjeru Tražim poslodavca 2018

**Grafikon 10: Broj zaposlenih po kantonima za mjeru Tražim
poslodavca 2018**

**Grafikon 11: Ugovorena sredstva po kantonima za mjeru Tražim
poslodavca 2018**

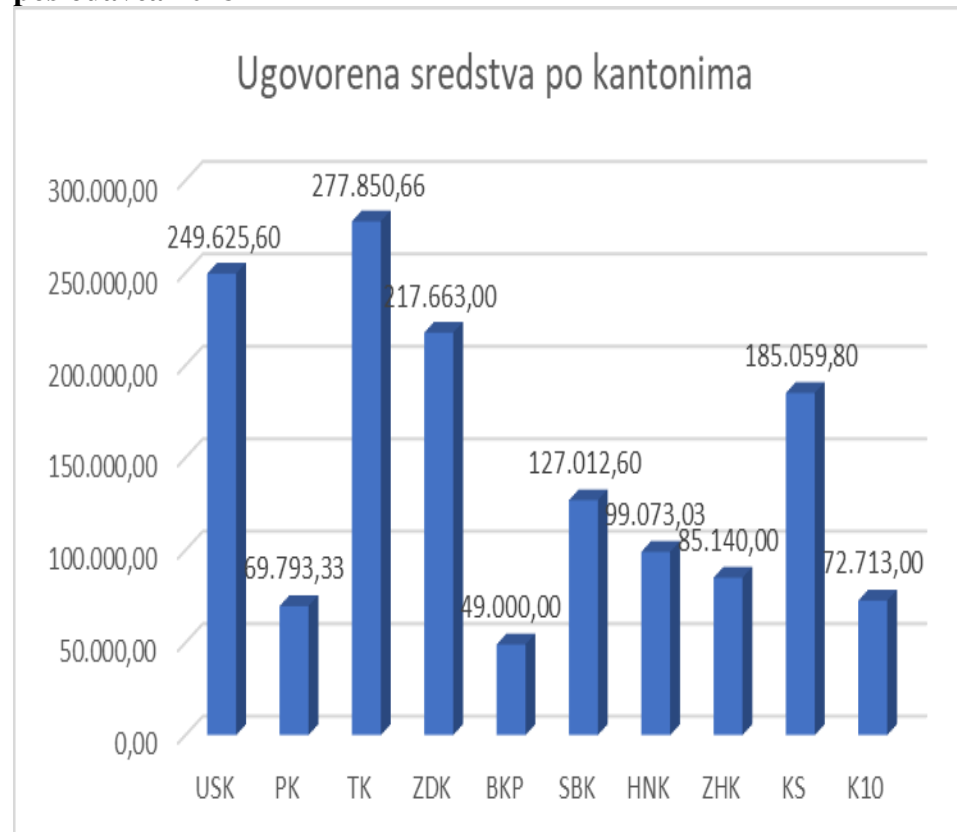

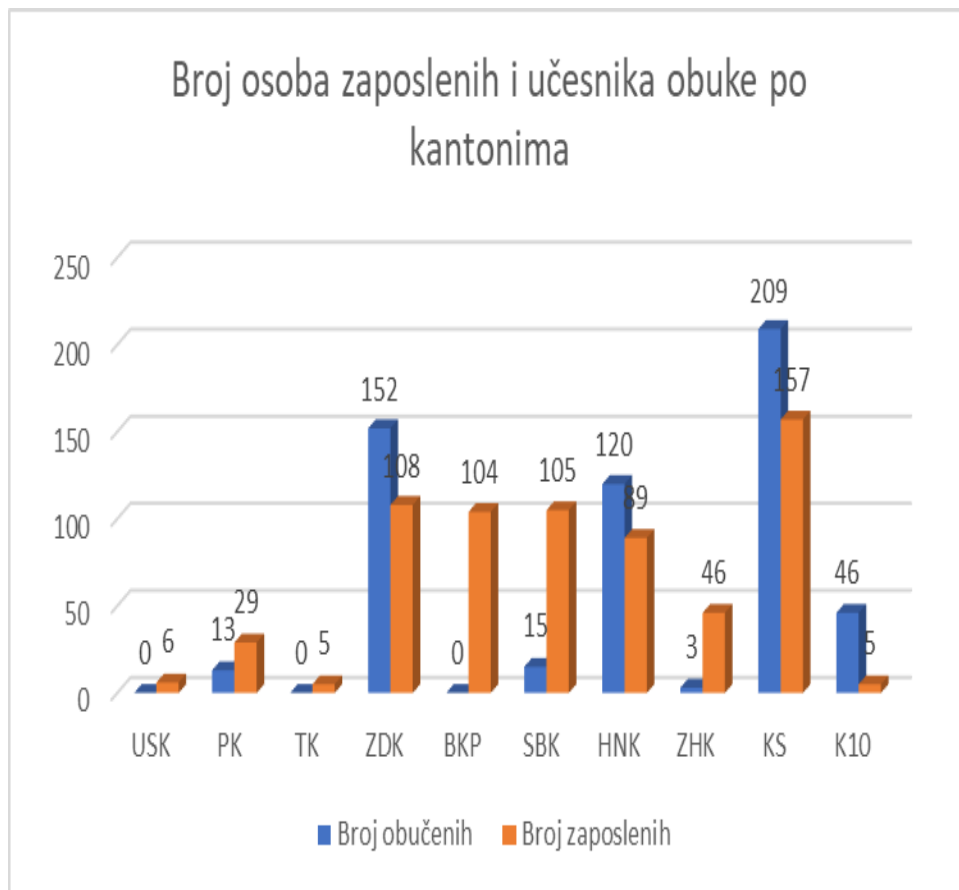
Tabela 5: Pregled realizacije mjere Služba u zajedničkim projektima 2018 po kantonima, planiranim, ugovorenim i isplaćenim sredstvima, broju ugovora i broj zaposlenih osoba

Služba	Naziv mjere	Planirano	Planirano- izmjene Programa	Ugovoreno	Plaćeno	Ostatak za isplatu	Broj projekata	Broj osoba (obučenih/ zaposlenih)
USK	Služba u zajedničkim projektima 2018	676.339	36.000	36.000	36.000	0	1	0/6
PK		238.418	238.418	120.632,46	120.632,46	0	3	13/29
TK		1.191.870	120.000	90.000	90.000	0	1	0/5
ZDK		922.250	422.250	376.350	351.600	24.750	4	152/108
BKP		219.310	219.310	218.000	218.000	0	3	0/104
SBK		621.968	621.968	593.783,33	593.783,33	0	10	15/105
HNK		566.528	566.528	542.050	522.700,00	19.350	9	120/89
ZHK		310.925	310.925	190.012,50	181.012,50	9.000	5	3/46
KS		976.585	976.585	933.873,60	876.321,10	57.552,50	3	209/157
K10		275.806	71.900	38.700	38.700	0	4	46/5
UKUPNO		6.000.000	3.583.884	3.139.401,89	3.028.749,39	110.652,50	43	558/654
%				88%	96%			

Grafikon 12: Planirana ugovorena i isplaćena sredstva za mjeru Služba u zajedničkim projektima 2018

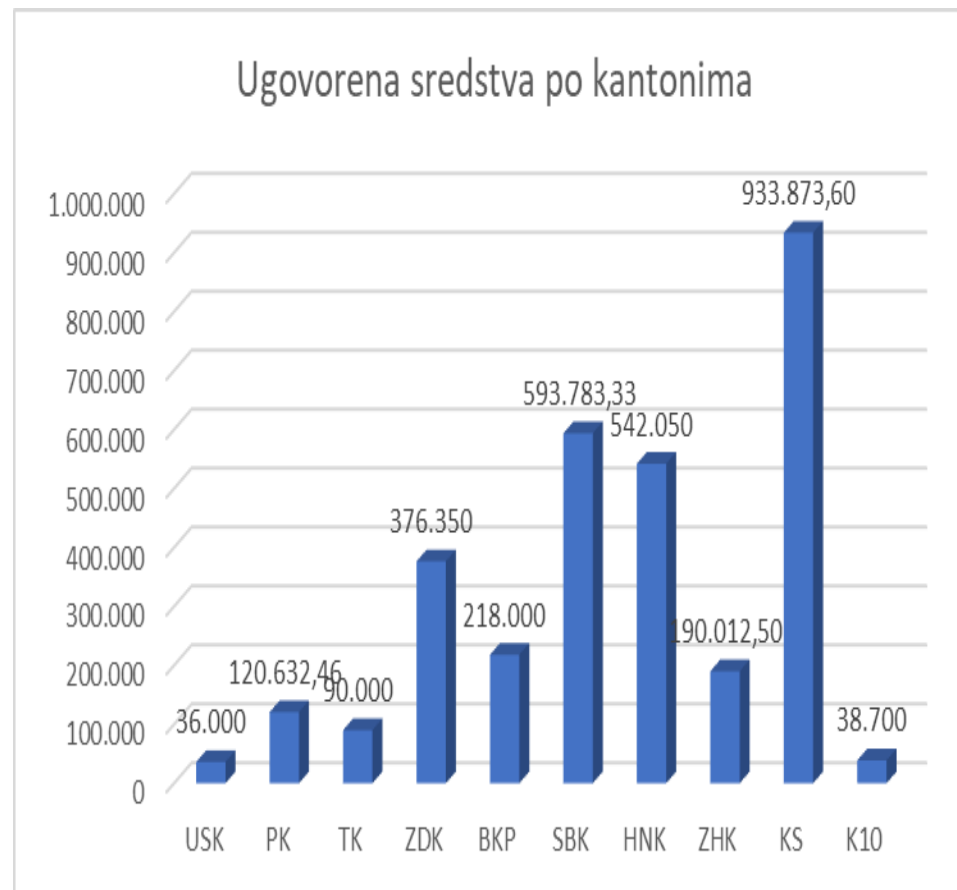

Grafikon 13: Broj zaposlenih i učesnika obuke po kantonima za mjeru Služba u zajedničkim projektima 2018

Projektima su obuhvaćene obuke iz oblasti: informatike, vatrogastva, kozmetologije i frizerstva, obrazovanja (asistenti u nastavi za djecu s poteškoćama u razvoju), metalne industrije i ugostiteljstva.

Grafikon 14: Broj zaposlenih i učesnika obuke po kantonima za mjeru Služba u zajedničkim projektima 2018

10. Operativni aspekti realizacije Programa

U svrhu potpunije pripreme ove informacije sačinjen je kratki upitnik za rukovodioce Sektora za aktivne politike zapošljavanja i Jedinice za upravljanje projektima finansiranim iz fondova EU i zajedničkih projekata sa drugim organizacijama i institucijama, na osnovu kojeg su prikupljeni podaci vezani za operativni aspekt realizacije Programa.

U Sektoru za aktivne politike zapošljavanja realizirane su mjere: *Prvo radno iskustvo 2018, Prilika za sve 2018, Periodično zapošljavanje 2018, Doprinos 500 2018, Javni radovi 2018, Zapošljavanje žena 2018 i Tražim poslodavca 2018*, a u Jedinici za upravljanje projektima finansiranim iz fondova EU i zajedničkih projekata sa drugim organizacijama i institucijama realizirana je mjera *Služba u zajedničkim projektima 2018*.

Pitanja su se odnosila na: ocjenu saradnje sa kantonalnim službama za zapošljavanje u realizaciji Programa, eventualne probleme u realizaciji Programa, generalnu ocjenu realizacije Programa i prijedloge za poboljšanje.

Saradnja sa službama za zapošljavanje, na skali od 1 - potpuno nezadovoljan do 5 - potpuno zadovoljan, u realizaciji mjere *Služba u zajedničkim projektima* je ocijenjena ocjenom 4. Saradnja na realizaciji ostalih mjera ocijenjena je sa 3 jer, kako se ističe, postoje značajne razlike u pristupu, te rokovima izvršenja utvrđenih aktivnosti, od službe do službe. U odgovoru je istaknuto da se pojedine službe mogu ocijeniti najvećom ocjenom, a pojedine tek zadovoljavaju.

U oba slučaja u odgovorima je kao problem u realizaciji Programa navedeno kašnjenje u obavljanju administrativno-operativnih aktivnosti (npr. prilikom ugovaranja, unosa podataka u baze podataka, dostavljanja pravdanja i ažurnosti općenito). Ističe se da su u određenom broju slučajeva pitanja iz svoje nadležnosti službe za zapošljavanje ista delegirala Federalnom zavodu za zapošljavanje, što je dodatno usporavalo realizaciju pojedinih mjera. Otvoren javni poziv do decembra tekuće godine u kojoj je javni poziv objavljen značio je i trajanje realizacije do decembra iduće godine. Međutim, između ostalog, ističe se kašnjenje u proceduri zaključivanja ugovora o sufinansiranju zapošljavanja u situaciji kada se procedura prijema u radni odnos vrši kod poslodavaca iz javnog sektora putem Agencije za državnu službu.

Ispitanici su dali sljedeće ocjene pojedinih mjera:

- Ističe se izuzetan interes za mjeru *Prilika za sve 2018* zbog svoje fleksibilnosti i obuhvata šire populacije nezaposlenih.
- Mjera *Zapošljavanje žena 2018* se navodi također kao tražena mjera koja je u potpunosti opravdala potrebu fokusiranja na ovu populaciju nezaposlenih osoba, kao i mjera *Prvo radno iskustvo 2018*.
- S obzirom na to da je mjera *Tražim poslodavca 2018* nova mjera fokusirana na aktivaciju nezaposlenih osoba u traženju posla, može se smatrati da je opravdala očekivanja.
- Mjera *Doprinos 500-2018* je također bila nova mjera, ali zbog izostanka interesa poslodavaca nije opravdala očekivanja.
- Izostao je i veći interes za mjeru *Javni radovi 2018*.
- Mjera *Služba u zajedničkim projektima 2018* je bila otvorena tokom cijele godine i bila je omogućena prijava poslodavaca fizički tj. u papirnoj formi te je zabilježila zadovoljavajući interes. Za ovu mjeru predloženo je jasnije definisanje kriterija.

Ispitanici su istakli da su određena prijedlozi za poboljšanja uvrštena u programe iz 2019 godine.

11. Monitoring proveden u okviru Projekta podrške zapošljavanju koji finansira Svjetska banka

U okviru Projekta podrške zapošljavanju, koji finansira Svjetska banka, za drugu godinu njegove realizacije utvrđena je obaveza i indikator zapošljavanja najmanje 1.800 mladih i 5.000 drugih teže zapošljivih osoba putem mjera i programa u 2018. godini, a prema kriterijima iz predmetnog projekta (priznata su zapošljavanja isključivo kod poslodavaca iz privatnog sektora – osim oblasti poljoprivrede, prihvataju se samo ugovori o sufinansiranju zapošljavanja kod kojih je izvršena isplata za najmanje tri mjeseca do početka monitoringa). Također, ovim projektom su utvrđene monitoring aktivnosti u praćenju dostizanja navedenog cilja, koji provodi Jedinica za upravljanje projektima pri Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, a koji je obuhvatao Program sufinansiranja zapošljavanja 2018 i Program sufinansiranja samozapošljavanja Start up 2018.

S tim u vezi Jedinica za analizu tržišta rada, statistiku, monitoring i evaluaciju Federalnog zavoda za zapošljavanje je sa Jedinicom za upravljanje projektima učestvovala u organiziranju monitoringa za potrebe Projekta podrške zapošljavanju i pružala neophodnu podršku u vezi obezbjeđivanja potrebnih podataka, organizovanja određenih faza monitoringa na terenu, razvoju korištenih obrazaca upitnika i monitoringa odabranog uzorka korisnika mjera/programa aktivne politike zapošljavanja iz 2018. godine. Ovim monitoringom je potvrđeno da je Federalni zavod za zapošljavanje izvršio potrebne aktivnosti i dostigao ciljeve utvrđene navedenim indikatorom Projekta podrške zapošljavanju, o čemu je Jedinica za upravljanje projektima pri Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike dostavila izvještaj Svjetskoj banci. Originalna dokumentacija u vezi ovih aktivnosti je arhivirana i dostupna u Jedinici za implementaciju projekata.

Za potrebe provođenja monitoringa u okviru Projekta podrške zapošljavanju, metodom slučajnog uzorka izabrana su 52 poslodavca kod kojih je mjerama/programima iz 2018. godine zaposleno 518 osoba. Pored izvještaja i spiskova o korisnicima i isplatama sredstava pripremljenim od Federalnog zavoda za zapošljavanje i terenskih posjeta (period juni-septembar 2019.), u okviru ovog monitoringa pregledana je i određena dokumentacija za uzorkovane korisnike poticaja: ugovori o sufinansiranju zapošljavanja, ugovori o radu, dokazi o isplatama subvencije.

Također, korišten je upitnik na koji je, od uzorkovanih 52 poslodavca, odgovorilo njih 50.

Između ostalog, poslodavci su na skali od 1-nezadovoljni do 5-vrlo zadovoljni su ocjenjivali i sljedeće aspekte mjera/programa iz 2018. godine:

- Opća korisnost mjera/programa
- Nivo zadovoljstva redovnošću isplata subvencija
- Nivo zadovoljstva vještinama radnika koje angažuje putem mjera/programa
- Nivo zadovoljstva ponudom radne snage
- Nivo zadovoljstva podrškom koju pružaju kantonalni službe zazapošljavanje i općinski biroji za zapošljavanje
- Nivo zadovoljstva administrativnim zahtjevima postavljenim mjerama/programima u vezi dostavljanja pravedanosti u okviru mjera/programa
- Nivo zadovoljstva tehničkim zahtjevima tokom postupka prijavljivanja zaučesće u mjerama/programima
- Nivo zadovoljstva iznosom subvencije
- Nivo zadovoljstva trajanjem mjera/programa
- Opće zadovoljstvo mjerama/programima

Opća korisnost i zadovoljstvo mjerama/programima iz 2018. godine su ocijenjeni visokim ocjenama (4,6 za korisnost i 4,3 za opće zadovoljstvo). Trajanje mjera i visina subvencije su ocijenjeni ocjenom 4, a administrativni zahtjevi i redovnost isplate subvencije ocjenama 4,2 i 4,4.

Poslodavci su zadovoljstvo ponudom radne snage ocijenili sa ocjenom 3. Glavni razlozi za ovakvu ocjenu su prema njihovom mišljenju:

- Nedostatak radne snage s odgovarajućim vještinama;
- Nedostatak radne snage sa odgovarajućim iskustvom;
- Visok nivo poreza i doprinosa.

Među ostalim razlozima u vezi problema sa radnom snagom poslodavci su naveli:

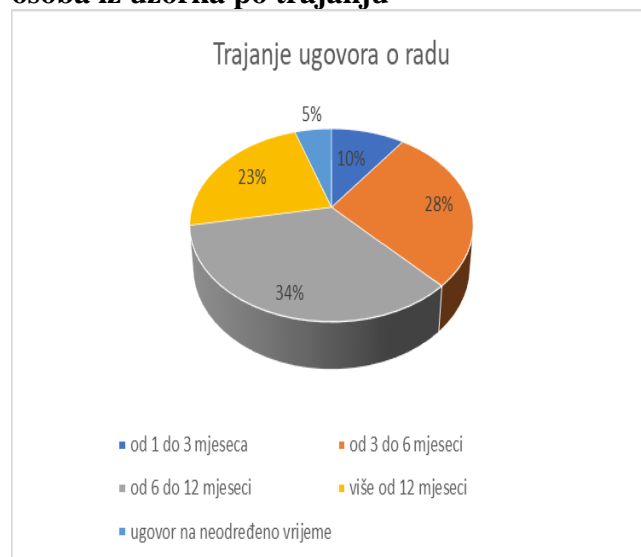
- Mentalitet radne snage i nedostatak radne etike;
- Velika migracija radne snage;
- Nedostatak adekvatne evidencije o nezaposlenim osobama na nivou općinskih biroa za zapošljavanje.

Prema trajanju ugovora o radu osoba zaposlenih kod predmetnih poslodavaca je zabilježeno je sljedeće stanje:

Tabela 6: Pregled ugovora o radu osoba iz uzorka po trajanju

Trajanje ugovora o radu	%
od 1 do 3 mjeseca	10%
od 3 do 6 mjeseci	28%
od 6 do 12 mjeseci	34%
više od 12 mjeseci	23%
ugovor na neodređeno vrijeme	5%

Grafikon 15: Pregled ugovora o radu osoba iz uzorka po trajanju

Pored, upitnika za poslodavce, sačinjen je i upitnik za osobe zaposlene po mjerama/programima iz 2018. godine, a koji je baziran na *Minnesota Job Satisfaction Questionnaire*. Anketirane osobe su trebale ocijeniti svoje zadovoljstvo (ocjene od 1 vrlo nezadovoljno do 5 vrlo zadovoljno) sljedećim aspektima njihovog svakodnevnog rada:

- Osjećaj ispunjenosti u svakodnevnom poslu
- Opći uslovi rada
- Odnos između plaće i količine svakodnevnog posla
- Prilika za napredak u karijeri
- Način na koji nadređeni postupaju sa radnicima
- Prilika da izrazi svoje sposobnosti tokom rada
- Način na koji trenutni angažman pruža mogućnost stalnog radnog angažmana
- Mogućnost korištenja vlastitih metoda u radu
- Način na koji kolege odnose jedni prema drugima
- Eventualni sistem nagrađivanja za dobro obavljen posao
- Raznolikost rada

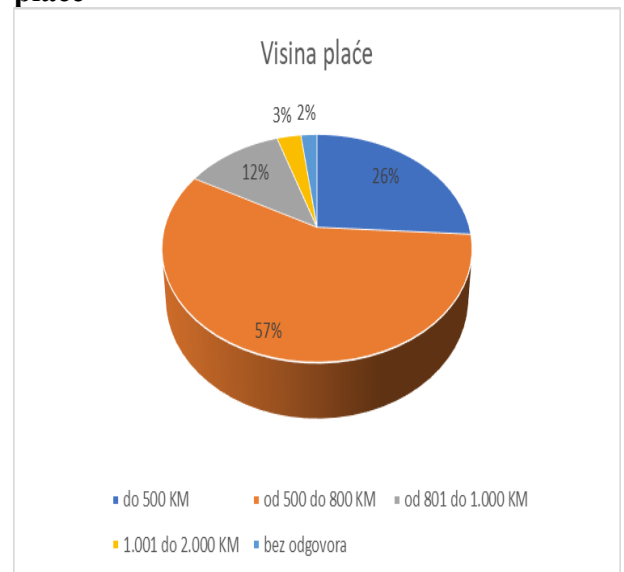
Ukupno je anketirana 241 osoba.

Prosječna stopa zadovoljstva zaposlenih na temelju prikupljenih rezultata je 3,97. Uslovi rada su u prosjeku ocijenjeni ocjenom 4, prilika za razvoj karijere ocjenom 3,83, mogućnost izražavanja svojih sposobnosti tokom rada i mogućnost korištenja vlastitih metoda u radu ocjenama 4,11 i 3,92, a postupanje nadređenih i odnosi s kolegama ocjenama 4,19 i 4,31. odnos između plaće i količine posla je ocijenjena ocjenom 3,69.

Tabela 7: Pregled udjela zaposlenih osoba iz uzorka po visini plaće

Visina plaće	%
do 500 KM	26%
od 500 do 800 KM	57%
od 801 do 1.000 KM	12%
1.001 do 2.000 KM	3%
bez odgovora	2%

Grafikon 16: Pregled udjela zaposlenih osoba iz uzorka po visini plaće

Važno je napomenuti da je 15% zaposlenih zadovoljstvo poslom ocijenilo sa ocjenom te se može pretpostaviti da će ti zaposlenici eventualno napustiti trenutni posao, odnosno pokušati promijeniti posao.

12. Zaključna zapažanja

U okviru sagledavanja ukupne slike vezane za realizaciju Programa sufinansiranja zapošljavanja 2018 (ugovaranja predviđenih sredstava i zapošljavanja planiranog broja osoba) utvrđeno je da je dan 30.06.2020. godine ugovoreno 74% od ukupno planiranih, a da je isplaćeno 94% od ukupno ugovorenih sredstava.

Najviše osoba je zaposleno i sredstava ugovoreno u okviru mjere Prilika za sve 2019 (5.841 osoba ili 51% od ukupno zaposlenih i 12.961.963,10 KM ili 45% od ukupno ugovorenih sredstava).

Slabija realizacija usljed slabog interesa poslodavaca je evidentirana u okviru mjera Doprinos 500 2018 i Javni radovi 2018 (ispod 2% od ukupno ugovorene vrijednosti).

Realizacija Programa još uvijek nije okončana (pri samom je završetku).

Kao mogući uzrok ne ugovaranja raspoloživih sredstava i sporije realizacije određenih mjera nameće se nekoliko situacija:

- poslodavci nisu mogli da nađu radnike s potrebnim kvalifikacijama i kompetencijama, između ostalog i zbog odlaska radne snage u inostranstvo
- poslodavci su imali potrebu za radnicima ali nisu mogli da popune radna mjesta jer potencijalni radnici često nisu zadovoljni uslovima rada i platom
- poslodavci su u prijavama prijavljivali potrebu za više radnika iako se ispostavilo da su zaposlili manji broj radnika od traženog, a na što vjerovatno utiče činjenica da određene kantonalne službe za zapošljavanje u realizaciji ovakvih svojih programa prakticiraju sufinansiranje manjeg broja osoba u odnosu na zahtjev poslodavca
- poslodavci se prijavljuju na više mjera iako se naknadno ispostavi da koriste poticaj po jednoj mjeri, zbog istog razloga kao i u prethodnom slučaju
- nedovoljna efikasnost u administrativno-operativnom radu kantonalnih službi i Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Također, evidentiran je zastoj u realizaciji mjera uzrokovana tehničkim intervencijama premještanja baza podataka. Pored toga, pojedini ugovori nisu realizovani ni nakon više mjeseci a isti su još uvijek evidentirani kao aktivni u bazama podataka te je potrebno provesti potrebne radnje radi storniranja ugovora kod kojih nije bilo realizacije. Kod operativnog planiranja sredstava za pojedine mjere nisu adekvatno raspoređena sredstva po vrsti poslodavca (javni, privatni i nevladin sektor) i mjesecima u godini zbog čeka je dolazilo do povremenog kašnjenja u isplata sredstava.

U vezi s navedenim mogu se ponuditi sljedeći prijedlozi za poboljšanje realizacije ovakvih mjera u budućem periodu:

- Ulagati napore u smanjenje administrativnih zahtjeva koji se tiču prijave poslodavaca za učešće u realizaciji mjera/programa aktivne politike zapošljavanja.
- Maksimalno iskoristiti direktan pristup bazama podataka Porezne uprave Federacije BiH, Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH i Finansijsko-informatičke agencije Federacije BiH, što omogućava pojednostavljenje različitih procesa i postupaka i izbjegavati bespotrebnog opterećavanje poslodavaca dostavljanjem obrazaca i podataka do kojih Federalni zavod za zapošljavanje ili kantonalna služba može doći službenim putem.
- Tehnička pitanja u vezi s prijavom poslodavaca na javni poziv elektronskim putem, putem web portala, usljed eventualnog i evidentiranog propterećenja

- zbog velikog broja prijava, pokušati riješiti na način da se datumi prijavljivanja na javni poziv rasporede po kantonima.
- Što prije dovršiti integrisanje svih kantonalnih službi za zapošljavanje u jedinstveni informacijski sistem, što će olakšati cjelokupnu administraciju budućih mjera/programa i omogućiti provjeru i praćenje i bolje kontrolne mehanizme na jedinstven/jednak način u svim kantonalnim službama za zapošljavanje.
 - S obzirom na činjenicu da određeni dio sredstava ostane neugovoren što utiče na efikasnost i efektivnost, potrebno je sagledati opciju da se za naredne programe prilikom objave prvog javnog poziva, u što ranijem periodu godine, na raspolaganje stave sva sredstva predviđena za realizaciju programa (100%).
 - Zadržati mogućnost, osim u elektronskoj, prijavljivanje na javni poziv i u papirnoj formi (primjer mjere Služba u zajedničkim projektima) radi omogućavanja učešća u realizaciji Programa i korisnicima koji nemaju zadovoljavajuću informatičku pismenost.
 - U okviru oglašavanja putem web portala i Facebook stranice Federalnog zavoda za zapošljavanje kao i ostalih medija prije objavnog poziva, kroz saradnju s udruženjima poslodavaca, dodatno informisati poslodavce o pravilima realizacije programa (upoznati ih sa visinom i trajanjem subvencije i načinom pravljanja, skrenuti im pažnju da je nepotrebno aplicirati za više radnika od stvarno potrebnog broja, ponuditi im podršku u posredovanju u zapošljavanju tj. pronalaženju adekvatnog kadra i odabiru prikladne mjere i dr.).
 - Jačati kapacitete i ulogu javnih službi za zapošljavanje kao značajnog partnera na tržištu rada i kvalitetnog posrednika u zapošljavanju, naročito u okviru realizacije mjera/programa aktivne politike zapošljavanja.
 - U bazama podataka kroz komunikaciju sa kantonalnim službama za zapošljavanje redovno, na mjesečnoj osnovi, pregledati i ažurirati podatke kako bi se odražavalo stvarno stanje aktivnih ugovora i pratila dinamika pravljanja i isplate sredstava.

Očigledno da se u predmetnom periodu čitav niz faktora na tržištu rada i u oblasti ekonomskog razvoja ispreplitao i pred pandemiju COVID-19 (pad industrijske proizvodnje i izvoza, emigracija radne snage i dr.), što je dodatno otežavalo optimalnu realizaciju programa aktivne politike zapošljavanja.

S obzirom na šokantnu promjenu stanja u društvu uzrokovanu pandemijom COVID-19, oličenu kroz teške zdravstvene posljedice i ekonomski zastoj, pritisak na budžete, gubitak radnih mjesta tj. smanjenje broja zaposlenih, u narednom periodu potrebno je pažljivo pripremati ciljne mjere aktivne politike zapošljavanja kojim bi se pomoglo u poboljšanju stanja na tržištu rada. Nakon znatnog povećanja broja nezaposlenih u aprilu 2020. godine za čak 6,2% (19.000 osoba) u odnosu na mart, uslijedilo je usporavanje rasta ovog indikatora, ali se još uvijek ne nazire brzi oporavak, te brojne analize domaćih i međunarodnih institucija ukazuju na dugotrajnost procesa stabilizacije i oporavka.

Iskustva iz ranijih ekonomskih kriza, prema brojnim autorima i analitičarima, pokazuju da programi sufinansiranja zapošljavanja mogu itekako pomoći u popravljivanju stanja na tržištu rada, zajedno s ostalim intervencijama nadležnih vlada (poreske olakšice, povoljni zajmovi-krediti, investiranje u znanja i vještine radne snage, subvencioniranje dijela plaće i dr.), te se stoga nameće imperativ realizacije ovakvih programa u narednom periodu uz popravljivanje performansi i otklanjanje eventualnih nedostataka.